

Domovská stránka>Podanie na súd>Kde a ako>**Zákony ktorej krajiny platia?**

Zákony ktorej krajiny platia?

Maďarsko

1 Pramene platných noriem

1.1 Vnútroštátne normy

Rozhodné právo sa riadi zákonom XXVIII z roku 2017 o medzinárodnom práve súkromnom (ďalej len „zákon XXVIII z roku 2017“). Tento zákon sa však uplatňuje len vtedy, ak ustanovenia týkajúce sa rozhodného práva nie sú obsiahnuté v nijakom inom nariadení Európskej únie ani medzinárodnej zmluve.

1.2 Mnohostranné medzinárodné dohovory

Informácie o nich možno nájsť v prvom rade na webovej stránke [Haagskej konferencie medzinárodného práva súkromného](#).

1.3 Hlavné dvojstranné dohovory

- [Zmluva medzi Maďarskom a Československom o právnej pomoci](#)
- [Zmluva medzi Maďarskom a Juhosláviou o právnej pomoci](#)
- [Zmluva medzi Maďarskom a Rumunskom o právnej pomoci](#)

2 Uplatňovanie kolíznych noriem

2.1 Povinnosť sudcu uplatniť kolízne normy z vlastnej iniciatívy

Áno.

2.2 Spätný odkaz

Ak sa uplatňuje cudzí právny poriadok, uplatňujú sa hmotnoprávne normy daného cudzieho právneho poriadku, ktorými sa upravuje príslušná otázka. Ak sa rozhodný cudzí právny poriadok určuje na základe štátnej príslušnosti a cudzí právny poriadok obsahuje odkaz na maďarský právny poriadok, uplatňujú sa maďarské hmotnoprávne normy, zatiaľ čo ak cudzí právny poriadok obsahuje odkaz na právny poriadok tretej krajiny, uplatňujú sa hmotnoprávne normy danej tretej krajiny.

2.3 Zmena kolízneho kritéria

Akákoľvek zmena faktorov určujúcich rozhodné právo má vplyv na právne vzťahy, ktoré právoplatne vznikli podľa práva uplatniteľného pred zmenou, len ak je to výslovne stanovené v zákone XXVIII z roku 2017.

2.4 Výnimky z obvyklého použitia kolíznych noriem

Uplatňovanie cudzieho právneho poriadku, ktorý sa považuje za rozhodný podľa zákona XXVIII z roku 2017, je v rozpore s maďarským verejným poriadkom, a preto sa tento poriadok nesmie uplatňovať, ak by to v predmetnej veci viedlo k zrejmemu a vážnemu porušeniu základných hodnôt a ústavných zásad maďarského právneho systému. Ak sa porušeniu verejného poriadku nedá zabrániť iným spôsobom, namiesto neuplatnených ustanovení cudzieho právneho poriadku sa uplatnia ustanovenia maďarského právneho poriadku.

Bez ohľadu na právo, ktorým sa upravuje daná záležitosť, sa musia uplatňovať ustanovenia maďarského právneho poriadku, ktorých nadradená povaha je zrejmalá z ich obsahu a účelu (povinné pravidlá). Povinné pravidlá podľa zákonov iných štátov možno zohľadniť, len ak existuje úzke spojenie a ak sú rozhodujúce pre posúdenie skutkových okolností.

2.5 Zistenie obsahu cudzieho práva

Súd zisťuje obsah cudzieho právneho poriadku z vlastnej iniciatívy a s použitím všetkých potrebných prostriedkov. Môže predložiť žiadosť cudzím orgánom na základe medzinárodnej zmluvy a zohľadniť podania účastníkov konania alebo znalecké posudky. Na tento účel môže takisto viesť konzultácie s ministrom spravodlivosti.

Ak obsah cudzieho právneho poriadku nemožno zistiť v primeranom čase, uplatní sa maďarské právo. Ak skutkové okolnosti veci nemožno posúdiť na základe maďarského právneho poriadku, uplatňuje sa cudzí právny poriadok najbližší rozhodnému právu.

Minister spravodlivosti vydáva osvedčenia týkajúce sa maďarského práva a judikatúry na použitie v zahraničí.

3 Kolízne normy

3.1 Zmluvné záväzky a právne úkony

Ustanovenia zákona XXVIII z roku 2017 sa uplatňujú na právne vzťahy, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti [nariadenia \(ES\) č. 593/2008 \(nariadenie Rím I\)](#). Rozhodným právom zmluvy je právo, ktoré si vyberú zmluvné strany pre celú zmluvu alebo len jej časť. Ak rozhodné právo nie je výslovne zvolené, musí sa jednoznačne určiť na základe ustanovení zmluvy alebo okolností veci. Rozhodné právo sa musí zvoliť pred uplynutím lehoty, ktorú určí súd na prvom pojednávaní.

Zmluvné strany sa môžu dohodnúť, že na zmluvu sa bude uplatňovať iný právny poriadok namiesto toho, ktorý sa uplatňoval predtým. Táto skutočnosť nemá vplyv na platnosť zmluvy podľa práva, ktorým sa riadi formálna platnosť.

Ak je zmluva spojená s právnym poriadkom len jedného štátu, voľba rozhodného práva nemôže ovplyvniť uplatňovanie ustanovení právneho poriadku danej krajiny, od ktorých sa nemožno odchýliť na základe dohody.

Ak rozhodné právo nie je zvolené, rozhodným právom je právo krajiny, s ktorou sú najužšie spojené základné prvky daného zmluvného vzťahu.

Existencia a platnosť zmluvy alebo akejkoľvek zmluvnej podmienky sa určuje na základe práva, ktorému by podliehala podľa zákona XXVIII z roku 2017, ak by zmluva alebo podmienka bola platná.

Zmluva, ktorej predmetom je vecné právo na nehnuteľný majetok alebo nájom nehnuteľného majetku, podlieha formálnym požiadavkám právneho poriadku krajiny, kde sa majetok nachádza, ak sa tieto požiadavky uplatňujú bez ohľadu na krajinu, v ktorej sa uzatvára zmluva, a bez ohľadu na právo, ktorým sa riadi zmluva, a od týchto požiadaviek sa nemožno odchýliť na základe dohody.

Pravidlá týkajúce sa zmlúv sa uplatňujú *mutatis mutandis* na jednostranné vyhlásenia.

3.2 Mimozmluvné záväzky

Ustanovenia zákona XXVIII z roku 2017 sa uplatňujú na právne vzťahy, ktoré nepatria do rozsahu pôsobnosti [nariadenia \(ES\) č. 864/2007 \(nariadenie Rím II\)](#). Až do uplynutia lehoty stanovenej súdom pri prvom pojednávaní si osoba žiadajúca o náhradu škody môže zvoliť rozhodné právo podľa článku 7 nariadenia Rím II.

Pokiaľ ide o nezmluvné právne záväzky, rozhodným právom je právo štátu, na území ktorého vznikol účinok právnej skutočnosti, ktorý viedol k vytvoreniu daného záväzku. Ak sa miesto obvyklého pobytu alebo registrované sídlo veriteľa a dlžníka v rámci právneho vzťahu nachádza v tej istej krajine v čase, keď vznikne účinok právnej skutočnosti, ktorý vedie k vytvoreniu daného záväzku, uplatňuje sa právny poriadok danej krajiny. Ak je nezmluvný vzťah úzko spojený s ďalším právnym vzťahom, ktorý už medzi stranami bol uzavretý, právo, ktorým sa riadi predchádzajúci právny vzťah, sa uplatňuje aj na nezmluvný vzťah.

Po vzniku nezmluvného záväzku si strany môžu vybrať právo, ktorému bude podliehať. Ak rozhodné právo nie je výslovne zvolené, musí sa jednoznačne určiť na základe okolností veci. Rozhodné právo sa môže zvoliť až do uplynutia lehoty, ktorú určí súd pri prvom pojednávaní. Ak je právny vzťah spojený s právnym poriadkom len jedného štátu, voľba rozhodného práva nemôže mať vplyv na uplatňovanie ustanovení práva danej krajiny, od ktorých sa nemožno odchýliť na základe dohody.

3.3 Osobný štát, jeho aspekty týkajúce sa občianskeho štátu (meno, bydlisko, spôsobilosť)

Právna spôsobilosť a osobnostné práva osôb sa musia určiť na základe osobnostného práva, ktoré sa na ne vzťahuje. Osobnostné právo vzťahujúce sa na osobu je právo štátu, ktorého je táto osoba štátnym príslušníkom. Ak má osoba viacero štátnych príslušností a jednou z nich je štátna príslušnosť Maďarska, rozhodným osobnostným právom je maďarské právo, pokiaľ daná osoba nemá užšiu väzbu s inou štátnou príslušnosťou. Ak má osoba viacero štátnych príslušností a ani jednou z nich nie je štátna príslušnosť Maďarska, rozhodným osobnostným právom je právo štátu, s ktorým má najsilnejšie väzby vzhľadom na základné skutkové okolnosti veci. Ak má osoba viacero štátnych príslušností a ani jednou z nich nie je štátna príslušnosť Maďarska a má rovnocenné väzby so štátmi štátnej príslušnosti, alebo ak štátnu príslušnosť osoby nemožno určiť, alebo ak je osoba bez štátnej príslušnosti, rozhodné osobnostné právo je právo štátu, kde má osoba obvyklý pobyt. Ak nemožno určiť osobnostné právo osoby, uplatňuje sa maďarské právo. Na právnu spôsobilosť a osobnostné práva osôb oprávnených na azyl alebo prijatých v Maďarsku sa vzťahuje maďarské právo.

Rozhodným právom pre meno osoby je jej osobnostné právo alebo na jej žiadosť maďarské právo. Ak má osoba viacero štátnych príslušností, môže si vybrať právny poriadok, ktorý sa bude uplatňovať v súvislosti s jej priezviskom, na základe ktorejkoľvek zo svojich štátnych príslušností. Pokiaľ ide o priezvisko manželov, na základe spoločnej žiadosti účastníkov konania možno vybrať právny poriadok podľa štátnej príslušnosti ktoréhokoľvek manžela alebo maďarský právny poriadok. Ak sa takáto žiadosť nepodá, rozhodným právom je právny poriadok uplatniteľný na osobný vzťah manželov. Pravidlá týkajúce sa priezvisk v prípade rozvodu alebo vyhlásenia manželstva za neplatné vyplývajú z právneho poriadku štátu, podľa ktorého bolo zaregistrované priezvisko manželov. Ak je rodné alebo manželské priezvisko maďarského štátneho príslušníka právoplatne zaregistrované podľa právneho poriadku inej krajiny, musí sa v Maďarsku uznať, ak dotknutý maďarský štátny príslušník alebo jeho manželský partner majú aj štátnu príslušnosť ďalšej krajiny alebo ak sa v danej krajine nachádza aj miesto obvyklého pobytu dotknutého maďarského štátneho príslušníka. Nemožno oficiálne uznať mená, ktoré sú v rozpore s maďarským verejným poriadkom.

Osoba, ktorá podľa osobnostného práva, ktoré sa na ňu vzťahuje, nemá spôsobilosť na právne úkony alebo má obmedzenú spôsobilosť, sa v súvislosti s viacerými každodennými zmluvami menšieho významu uzatvorenými alebo plnenými v Maďarsku, musí považovať za osobu, ktorá má spôsobilosť na právne úkony, ak by podľa maďarského práva bola spôsobilá. Osoba ktorá podľa osobnostného práva, ktoré sa na ňu vzťahuje, nemá spôsobilosť na právne úkony alebo má obmedzenú spôsobilosť, ktorá by však bola spôsobilá podľa maďarského práva, sa musí považovať za osobu spôsobilú na právne úkony aj vzhľadom na jej ďalšie ekonomické transakcie, ak sa právne dôsledky týchto transakcií majú prejavovať v Maďarsku.

V záležitostiach týkajúcich sa zastúpenia osoby s obmedzenou spôsobilosťou na spravovanie vlastných záležitostí alebo poručníctva *ad hoc* je rozhodným právom právny poriadok štátu, kde sa nachádza súd, ktorý vymenuje zástupcu alebo poručníka.

Rozhodným právom pre vyhlásenie osoby za mŕtvu alebo za nezvestnú alebo pre zaznamenanie jej úmrtia je osobnostné právo, ktoré sa vzťahuje na nezvestnú osobu. Ak osobnostným právom vzťahujúcim sa na nezvestnú osobu nie je maďarský právny poriadok, maďarský právny poriadok sa uplatňuje, ak je dotknutý maďarský právny záujem.

Miesto obvyklého pobytu osoby je miesto, kde osoba skutočne žije, určené na základe všetkých okolností daného právneho vzťahu. Pri určovaní miesta, kde osoba skutočne žije, sa zohľadňujú aj skutočnosti poukazujúce na zámyery danej osoby. Domicil je miesto, kde má daná osoba trvalý pobyt alebo kde má v úmysle ostať na neurčitý čas.

Osobnostné právo vzťahujúce sa na právnickú osobu alebo subjekt bez právnej subjektivity je právo štátu, v ktorom je právnická osoba registrovaná. Ak je právnická osoba registrovaná vo viacerých štátoch alebo ak podľa práva v štáte registrovaného sídla vymedzeného v zakladajúcom dokumente nie je potrebná jej registrácia, rozhodným osobnostným právom je právo štátu, kde sa nachádza registrované sídlo. Ak právnická osoba nemá vo svojom zakladajúcom dokumente vymedzené registrované sídlo alebo ak má niekoľko registrovaných sídel a nie je registrovaná podľa práva nijakého štátu, rozhodným osobnostným právom je právo štátu, v ktorom sa nachádza jej ústredie. Právne postavenie právnickej osoby alebo subjektu bez právnej subjektivity sa musí určiť podľa osobnostného práva, ktoré sa na ne vzťahuje.

3.4 Vznik vzťahu rodič – dieťa vrátane adopcie

3.4.1 Vznik vzťahu rodič – dieťa

Na veci týkajúce sa určenia otcovstva alebo materstva či vyvrátenia domnienky otcovstva sa uplatňuje osobnostné právo vzťahujúce sa na dieťa v čase jeho narodenia. O uznaní otcovstva dieťaťa sa musí rozhodnúť v súlade s osobnostným právom vzťahujúcim sa na dieťa v čase uznania, kým o uznaní dieťaťa, ktoré bolo počaté, ale ktoré sa ešte nenarodilo, sa musí rozhodnúť v súlade s osobnostným právom vzťahujúcim sa na matku v čase uznania. Uznanie sa nemôže považovať za formálne neplatné, ak je formálne platné buď podľa maďarského práva, alebo podľa práva účinného v čase a mieste uznania. Ak podľa rozhodného práva nemá žiadna osoba postavenie otca, rozhodným právom je právo iného štátu úzko prepojeného s vecou, pokiaľ z neho pre dieťa vyplýva priaznivejšie zaobchádzanie.

3.4.2 Adopcia

Osvojenie je právoplatné, len ak sú v čase osvojenia splnené podmienky osobnostného práva vzťahujúceho sa na osvojiteľa aj osobnostného práva vzťahujúceho sa na budúce osvojenca. Osobnostné právo vzťahujúce sa na osvojiteľa v čase osvojenia alebo prerušenia osvojenia sa uplatňuje na právne účinky osvojenia, prerušenie osvojenia a právne účinky tohto prerušenia.

Ak sú osvojiteľa zosobášení, rozhodným právom pre právne účinky osvojenia, prerušenie osvojenia a právne účinky tohto prerušenia je:

- a) právo štátu, v ktorom mali manželskí partneri spoločnú štátnu príslušnosť v čase osvojenia alebo jeho prerušenia, alebo ak nemajú spoločnú štátnu príslušnosť;
- b) právo štátu, v ktorom mali manželskí partneri spoločné bydlisko v čase osvojenia alebo jeho prerušenia, alebo ak nemajú spoločné bydlisko;
- c) právo štátu, v ktorom sa nachádza súd konajúci vo veci.

3.5 Manželstvo, nemanželské páry, partnerstvá, rozvod, súdna rozluka, vyživovacia povinnosť

3.5.1 Manželstvo

Manželstvo je právoplatné, len ak sú v čase jeho uzavretia splnené vecné podmienky v súlade s osobnostnými právami vzťahujúcimi sa na oboch manželov. Formálne podmienky týkajúce sa platnosti manželstva sa riadia právom, ktoré je platné v mieste a v čase uzavretia manželstva. Pravidlá platné pre slávnostné vyhlásenie o uzavretí manželstva a platnosť manželstva sa *mutatis mutandis* uplatňujú pri určovaní, či manželstvo existuje alebo nie. Manželstvo v Maďarsku nemožno uzavrieť, ak podľa maďarského práva existuje neprekonateľná prekážka vylučujúca uzavretie manželstva.

3.5.2 Nemanželské páry a partnerstvá

Ustanovenia týkajúce sa manželstva sa uplatňujú na uzatváranie a platnosť registrovaných partnerstiev a ich právne účinky (okrem priezvisk), a to s týmito výnimkami.

Skutočnosť, že podľa osobnostného práva vzťahujúceho sa na budúceho registrovaného partnera sa neuznávajú registrované partnerstvá osôb rovnakého pohlavia, nie je okolnosťou, ktorá vylučuje uzavretie a platnosť registrovaného partnerstva, pokiaľ:

- a) budúci registrovaný partner z iného štátu dosvedčí, že podľa osobnostného práva vzťahujúceho sa na neho neexistuje nijaká okolnosť vylučujúca uzavretie registrovaného partnerstva; a
- b) aspoň jeden z budúcich registrovaných partnerov je maďarským štátnym príslušníkom alebo má v Maďarsku obvyklý pobyt. V tomto prípade je rozhodným právom pre právne účinky registrovaného partnerstva maďarské právo.

Na zrušenie registrovaného partnerstva sa uplatňuje právo štátu:

- a) v ktorom majú v čase konania alebo podania návrhu na začatie konania o zrušení registrovaného partnerstva registrovaní partneri obvyklý pobyt, alebo ak nemajú takýto obvyklý pobyt;
- b) v ktorom mali registrovaní partneri svoj posledný obvyklý pobyt, ak sa tento obvyklý pobyt skončil najviac jeden rok pred konaním alebo podaním návrhu za predpokladu, že jeden z registrovaných partnerov má v čase konania alebo podania návrhu stále pobyt v danom štáte, alebo ak takýto obvyklý pobyt neexistuje;
- c) ktorého boli obaja registrovaní partneri štátnymi príslušníkmi v čase konania alebo podania návrhu.

Ak nie je možné určiť rozhodné právo na základe uvedených pravidiel, uplatňuje sa právo štátu, kde sa nachádza súd, ktorý sa vecou zaoberá.

Na vznik, zrušenie a právne účinky nemanželského spoluzitia sa uplatňuje právny poriadok štátu spoločnej štátnej príslušnosti druhov. Ak druhovia nemajú rovnakú štátnu príslušnosť, uplatňuje sa právo štátu, kde majú druhovia obvyklý pobyt, alebo ak takéto miesto obvyklého pobytu neexistuje, posledné známe miesto spoločného obvyklého pobytu. Ak nie je možné určiť miesto spoločného obvyklého pobytu druhov, uplatňuje sa právo štátu, kde sa nachádza súd, ktorý sa vecou zaoberá. Druhovia si môžu vybrať rozhodné právo pre svoje majetkové vzťahy.

3.5.3 Rozvod a súdna rozluka

Rozhodným právom v tomto prípade je [nariadenie \(EÚ\) č. 1259/2010 \(nariadenie Rím III\)](#). Až do uplynutia lehoty stanovenej súdom pri prvom pojednávaní si manželia môžu zvoliť rozhodné právo podľa článkov 5 až 7 uvedeného nariadenia.

3.5.4 Vyživovacia povinnosť

V tomto prípade je rozhodným právom [Haagsky protokol z 23. novembra 2007 o rozhodnom práve pre vyživovaciu povinnosť](#).

3.6 Majetkové vzťahy medzi manželmi

Na majetkové vzťahy medzi manželmi sa vzťahuje právo štátu, ktorého štátnu príslušnosť majú obaja manželia v čase rozsudku. Ak manželia v čase rozsudku nemajú rovnakú štátnu príslušnosť, uplatňuje sa právo štátu, kde majú manželia miesto spoločného obvyklého pobytu, alebo ak takéto miesto obvyklého pobytu neexistuje, posledné známe miesto spoločného obvyklého pobytu. Ak manželia nemali miesto spoločného obvyklého pobytu, uplatňuje sa právo štátu, v ktorom sa nachádza súd konajúci v danej veci.

Manželia si môžu vybrať právo, ktorému bude podliehať ich majetok manželov, za predpokladu, že pôjde o jeden z týchto právnych poriadkov:

- a) právo štátu štátnej príslušnosti jedného z manželov v čase uzavretia dohody;
- b) právo štátu, kde má jeden z manželov v čase uzavretia dohody obvyklý pobyt;
- c) právo štátu, v ktorom sa nachádza súd konajúci vo veci.

Budúci manželia si rozhodné právo môžu aj zvoliť. Rozhodné právo sa môže zvoliť až do uplynutia lehoty, ktorú určí súd pri prvom pojednávaní. Ak sa manželia nedohodnú inak, voľba rozhodného práva pre ich majetok manželov nemá spätný právny účinok.

Dohoda o majetku manželov je tiež formálne platná, ak je v súlade s právom miesta, kde bola uzatvorená zmluva.

3.7 Závety a dedičstvo

Na osoby, ktoré zomreli 17. augusta 2015 alebo neskôr, sa vzťahuje [nariadenie \(EÚ\) č. 650/2012](#).

3.8 Nehnuteľnosti

Na vlastnícke právo a ostatné vecné práva vrátane záložného práva a držby sa vzťahuje právo miesta, kde sa nachádza daný majetok.

3.9 Platobná neschopnosť

Rozhodné právo sa určuje podľa článkov 7 – 17 [nariadenia \(ES\) 2015/848](#).

Posledná aktualizácia: 15/01/2024

Obsah pôvodných vnútroštátnych jazykových verzií na tejto webovej lokalite spravujú príslušné kontaktné body EJS. Preklady týchto textov zabezpečila Európska komisia. V prekladoch preto ešte môžu chýbať možné úpravy pôvodných textov, ktoré neskôr vykoná príslušný štátny orgán členského štátu. Európska justičná sieť pre občianske a obchodné veci ani Európska komisia nenesú žiadnu zodpovednosť ani inak neručia za informácie alebo údaje, ktoré tento dokument obsahuje alebo na ktoré odkazuje. Právne normy v oblasti autorských práv členského štátu zodpovedných za túto stránku nájdete v právnom oznámení.